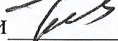

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Катедра загального мовознавства

Затверджено

на засіданні катедри
загального мовознавства
філологічного факультету
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол № 1 від 27 серпня 2025 р.)

Завідувач катедри Ф.С. Бацевич

Силабус з навчальної дисципліни

«Семантико-текстуальна експертиза»,
що викладається в межах ОПП **«Прикладна лінгвістика»**

другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності **В11 Філологія,**

спеціалізації **В11.10 Прикладна лінгвістика**

Львів 2025 р.

Назва дисципліни	Семантико-текстуальна експертиза
Адреса викладання дисципліни	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1.
Факультет та катедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет, катедра загального мовознавства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – В Культура, мистецтво та гуманітарні науки. Спеціальність – В11 Філологія. Спеціалізація – В11.10 Прикладна лінгвістика
Викладачі дисципліни	Автор силабусу і викладач навчальної дисципліни в 2023/2024 н. р. Ажнюк Леся Вікторівна, кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України. Автор силабусу (доповненого) і викладач дисципліни в 2024/2025 н.р. і 2025/2026 н. р. Кирилюк Ольга Леонідівна, доктор філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.
Контактна інформація викладачів	kyryluk@ukr.net
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Онлайн-консультації О.Л. Кирилюк у день проведення занять курсу. kyryluk@ukr.net
Сторінка дисципліни	https://philology.lnu.edu.ua/course/semantyko-tekstualna-ekspertyza-2025
Інформація про дисципліну	Курс «Семантико-текстуальна експертиза» є нормативною дисципліною зі спеціальності В11 Філологія для освітньо-професійної програми «Прикладна лінгвістика», яку викладають у 2 семестрі в обсязі 4 кредитів ЄКТС. Курс покликаний ознайомити студентів із методикою проведення семантико-текстуального дослідження мовлення та виробити практичні навички виконання таких досліджень.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Семантико-текстуальна експертиза» призначена для студентів-магістрів першого року навчання. Вона передбачає ознайомлення магістрантів із нормативними положеннями, які регламентують використання мови в різних дискурсивних сферах, типологію завдань, які має вирішувати лінгвістична експертиза під час аналізу вербальних дій у контексті нормативних приписів. Важливим аспектом є вироблення дискурсивного аналізу у справах про вчинення вербальних злочинів і некримінальних вербальних правопорушень.
Мета та цілі дисципліни	Мета курсу – ознайомити студентів спеціалізації «Прикладна лінгвістика» з нормативними документами, які регламентують використання мови в різних дискурсивних сферах, з типологічними різновидами лінгвістичних експертиз, які проводяться у справах про вчинення вербальних злочинів і некримінальних вербальних правопорушень, а також з методикою проведення таких лінгвістичних досліджень. Завдання курсу:

	<p>1. Розкрити особливості семантико-текстуальної експертизи як одного з різновидів лінгвістичних експертиз.</p> <p>2. Ознайомити студентів із типологією вербальних правопорушень. Визначити специфіку понять «вербальне некримінальне правопорушення» і «вербальний злочин».</p> <p>3. Представити юридичні регулятори вербальної поведінки.</p> <p>4. Виробити базові навички критичного аналізу дискурсу.</p> <p>5. Сформувати навички вибору моделей лінгвістичної аргументації та їхнього застосування при вирішенні завдань, які висуває перед лінгвістичною експертизою практика правозастосування.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>1. Основна</p> <p>Законодавство, методологія досліджень</p> <p><i>Конституція України</i> : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text</p> <p><i>Стаття 34.</i> Кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань [в:] <i>Конституція України</i> : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text</p> <p><i>Цивільний кодекс України</i> : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#top</p> <p><i>Стаття 201.</i> Особисті немайнові блага [в:] <i>Цивільний кодекс України</i> : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#top</p> <p><i>Стаття 297.</i> Право на повагу до гідності та честі. [в:] <i>Цивільний кодекс України</i> : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#top</p> <p><i>Постанова Пленуму Верховного суду України «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» від 27.02.2009 № 1</i> : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09#Text</p> <p><i>Закон України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки». Відомості Верховної Ради.</i> 2015. № 26. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/317-19#Text</p> <p><i>Закон України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії».</i> 2023. № 3005-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3005-IX#Text</p> <p><i>Кримінальний кодекс України.</i> URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text</p> <p><i>Стаття 109.</i> Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади. [в:] <i>Кримінальний кодекс України.</i> URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text</p> <p><i>Стаття 110.</i> Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України. [в:] <i>Кримінальний кодекс України.</i> URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text</p> <p><i>Стаття 161.</i> Порушення рівноправності громадян залежно від їх расової, національної належності, релігійних переконань, інвалідності та за іншими ознаками [в:] <i>Кримінальний кодекс України.</i> URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text</p> <p><i>Стаття 435-1.</i> Образа честі і гідності військовослужбовця, погроза військовослужбовцю [в:] <i>Кримінальний кодекс України.</i> URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text</p> <p><i>Стаття 436.</i> Пропаганда війни [в:] <i>Кримінальний кодекс України.</i> URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text</p>

Стаття 436-2. Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників. [в:] Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

Лінгвістична експертиза. *Київський експертно-дослідний центр*. https://kedc.org.ua/linhvistychna-ekspertyza/?gad_source=1&gclid=CjwKCAjw88yxBhBWEiwA7cm6pRajccE2Nco98aOggV3is46RmMPBQqswx64p2NvdYzn3VGwn5H_rsoCgU0QAvD_BwE

Лінгвістична експертиза. *Судово-експертне бюро України*. <https://sebu.com.ua/ekspertni-poslugy/lingvistychna-ekspertyza-2/>

Методологія досліджень та використання інтернет-ресурсів (для науковців сектору безпеки та оборони): підручник / [за заг. ред. Л. Ф. Компанцевої]. Київ: Нац.акад. СБУ, 2015. 344 с.

Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень. ГКД <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#n17>

Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: Наказ Міністерства юстиції України 08.10.1998 № 53/5 Оновлення 13.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>

Підручники і посібники, науково-методичні рекомендації

1. *Ажнюк Л., Ажнюк Б.* Семантико-текстуальна лінгвістична експертиза усного й писемного мовлення: науково-методичні рекомендації. Київ, 2022. 47 с.

2. *Бацевич Ф. С.* Основи комунікативної лінгвістики: підруч. Київ: Академія, 2009. 376 с.

3. *Бацевич Ф. С.* Вступ до лінгвістичної прагматики. Київ: Академія, 2011.

4. *Гарбера І. В.* Основи лінгвістичної експертизи тексту: навчально-методичний посіб. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2020. 220 с.

https://tr.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/2420/1/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B3%D0%B2%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%96%CC%88%20%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BE%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B8%20%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%D1%83_2020.pdf

5. *Експертизи в судовій практиці: навч. посіб. / В. Г. Гончаренко, В. Є. Бергер, Л. П. Булига та ін.* Київ: Юрінком Інтер, 2004. 388 с.

6. *Єджинджора Є.* Мовленнєві технології пропаганди. Навчально-методичний посібник для здобувачів I курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.10 Прикладна лінгвістика. Одеса. 2022

7. *Засекіна Л. В., Засекін С. В.* Психолінгвістична діагностика. Навчальний посібник. Луцьк 2008.

https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/503/1/psyxolingv_diagn.pdf

8. *Компанцева Л.Ф.* Лінгвістична експертиза соціальних мереж. Київ: Аграр Медіа Груп, 2018 https://academy.ssu.gov.ua/uploads/p_157_69768187.pdf

9. *Лінгвістична експертиза : підручник / Л. І. Шевченко, Д. Ю. Сизонов; за ред. Л. І. Шевченко.* Київ: ВПЦ "Київський університет", 2021. 244 с.

10. *Методологія досліджень та використання інтернет-ресурсів (для науковців сектору безпеки та оборони): підручник / [за заг. ред. Л. Ф. Компанцевої]. Київ: Нац.акад. СБУ, 2015. 344 с.*

11. *Сугестивні технології маніпулятивного впливу: навч. посіб. / за заг. ред. Є.Д.Скулиша.* 2-ге вид. Київ: ЗАТ "ВІПОЛ", 2011. 248 с.

12. *Сугестивна лінгвістика: лінгвістичне програмування поведінки людини: навч.-метод. посіб. / Н.В. Слухай.* Київ: Вид. дім Д. Бураго, 2019. 248 с.

Наукова література

1. *Ажнюк Л.* Вербальний злочин як об'єкт лінгвістичної експертизи. *Мова і війна: динаміка мовної системи і мовна політика. Монографія. К., 2024.с. 309-362.*

2. *Ажнюк Л. В.* Лінгвістична експертиза: статус: методологічні презумпції. *Мовознавство.* 2012. № 3. С. 47– 64.

3. *Ажнюк Л.В.* Лінгвістична експертиза як юридичний інструмент. *Магістерум*. Вип.66: Мовознавчі студії. Київ, 2017. С. 8–15.
4. *Ажнюк Л.* Лінгвістичне підґрунтя юридичної визначеності. *Мовознавство*. 2013. № 5. С. 69–83.
5. *Ажнюк Л.* Право на мовне довкілля з позицій юридичної лінгвістики. *Мовне законодавство і мовна політика: Україна, Європа, світ*. К.: Вид. дім Д. Бурого, 2019. С. 275–295.
6. *Ажнюк Л.В.* Типологія об'єктів лінгвістичної експертизи і методика їх дослідження. *Мовознавство*. 2016. №3. С.3–18.
7. *Ахтирська Н. М.* Використання можливостей лінгвістичної експертизи для встановлення ознак провокації. *Криміналістика і судова експертиза*. Вип 66. 2021. <https://digest.kndise.gov.ua/wp-content/uploads/2021/04/Akhtyrska.pdf>
8. *Богословська М.О.* Судова лінгвістична експертиза: процесуальні та кримінальні аспекти : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2009. 19 с.
9. *Будко Т. В.* Ознаки пропаганди деструктивного характеру в тексті мовного повідомлення. *Криміналістика і судова експертиза*. Вип 63. 2019. <https://digest.kndise.gov.ua/archive/criminalistics-and-forensics-2019/>
10. *Бугайко Ю. О.* Лінгвістична експертиза як спосіб виявлення корупціогенних факторів у проєктах нормативно-правових актів. *Актуальні проблеми запобігання корупції: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, аспірантів і молодих вчених*. (Харків, 14.04.2021 р.). Харків, 2021. С. 60–63.
11. *Голобородько К.* Лінгвістична експертиза тексту: юридичний та мовний аналіз. *Український світ у наукових парадигмах*. Харків, 2020. Вип 7. С.11–17. <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/b05e83df-63e8-4483-8340-a3b508f6fd52/content>
12. *Гора І., Ходанович В.* Сучасні проблеми експертного дослідження мовленнєвих повідомлень, що містять інформацію екстремістського характеру. *Історико-правовий часопис*. 2015. № 2(6). С. 108–113.
13. *Доценко О.Л.* Лінгвістична експертологія в системі підготовки студентів-філологів. *Українська мова в юриспруденції*. 2018. С.154–157. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua>
14. *Доценко О.* Лінгвістичні експертизи в дискурсі правозастосування. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Серія «Філологія», 2021, № 48, 45–52.
15. *Інтернет-комунікація в діяльності інститутів сектору безпеки: теоретико-прикладний аспект*: кол. монографія. К., Луганськ: Янтар, 2013. 664 с.
16. *Кечеджі О.Б.* Роль та значення лінгвістичної експертизи усного мовлення у розслідуванні злочинів проти основ національної безпеки України. *Актуальні питання сьогодення*. Том 2, 2018. С. 48–52.
17. *Кирилюк О. Л.* Виправдовування та заперечення як мовний злочин: дослідження дискурсу збройної агресії РФ проти України. *Сектор безпеки України: актуальні питання науки та практики*: зб. наук. статей, тез доповідей та повідомлень за матеріалами X Міжнародної науково-практичної конференції (19–20 травня 2022 року, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків). Серія «Сектор безпеки України». 2022. №40. С. 34–39.
18. *Кирилюк О. Л.* Дискурс інформаційної війни: лінгвокогнітивний та психолінгвістичний аспекти: дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук. Дрогобич, 2023. 483 с. <https://science.dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F-%D0%9A%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%D1%8E%D0%BA-%D0%9E-1.pdf>
19. *Кондратенко Н. В.* Фактичне твердження та оцінне судження: розмежування в семантико-текстуальній лінгвістичній експертизі. *Прикладна лінгвістика на Півдні України: здобутки і перспективи*: кол. монографія. Одеса; Вінниця: ТВОРИ. 2022. С. 106–113. <https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d48fc174-65e3-40e0-ae53-971a9f4bcb4d/content>
20. *Ованнісян А. Л.* Типи ознак та способи їх діагностичного аналізу при проведенні лінгвістичного дослідження усного мовлення. *Криміналістика і судова експертиза*. 2019 [igest.kndise.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/Верстка_Криміналістика_2019_6.05.-392-404-1.pdf](https://digest.kndise.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/Верстка_Криміналістика_2019_6.05.-392-404-1.pdf)

21. Піддубна Н., Переяслов В., Ткач О. Лінгвістична експертиза креолізованих текстів у період російсько-української війни. *Вісник ОНУ*. Сер.: Філологія. 2023. Т. 28, вип. 1(27). С.48–58.
<https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1946878>

22. *Проблемні питання* дослідження усного мовлення особи під час проведення лінгвістичної експертизи та експертизи відеозвукозаписів. *Юридичний науковий електронний журнал*. URL: http://lsej.org.ua/5_2020/54.pdf

23. Савельєва І. В. Проблемні питання дослідження усного мовлення особи під час проведення лінгвістичної експертизи та експертизи відеозаписів. *Юридичний науковий електронний журнал*. №5. 2020 http://lsej.org.ua/5_2020/54.pdf

24. Свиридова Л. В. Теоретичні засади судової лінгвістичної експертизи. *Криміналістика і судова експертиза*. Вип 66. 2021.
<https://digest.kndise.gov.ua/archive/criminalistics-and-forensics-2021/>

25. Судова експертиза: перспективи розвитку та окремі вектори змін : V Всеукраїнський форум судових експертів (м. Львів, 6 червня 2025 р.). Одеса : Видавництво «Юридика», 2025. 572 с.

26. Чайка Л. В. (2018). До типології вербальних конфліктів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2018 № 37 том 2. С.159–162.

2. Додаткова література

1. Компанцева Л. Ф. Прикладні аспекти інтернет-лінгвістики в діяльності інститутів сектору безпеки. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. №1 (16). 2013. С 75–79

2. Компанцева Л. Ф. Лінгвістична експертиза соціальних мереж в умовах гібридних викликів національної безпеці України. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. 2020. Випуск XL. С 119–139.

3. Лінгвістична експертиза. *Судово-експертне бюро України*.
<https://sebu.com.ua/ekspertni-poslugy/lingvistychna-ekspertyza-2/>

2. Лінгвістична експертиза. *Київський експертно-дослідний центр*.
https://kcdc.org.ua/lingvistychna-ekspertyza?gad_source=1&gclid=CjwKAjw88yxBhBWEiAw7cm6pRajccE2Nco98aOggV3is46RmMPBQqswx64p2NvdYzn3VGwn5H_rsoCgU0QAvD_BwE

4. Лінгвістична експертиза мовлення. *Науково-дослідний центр судової експертизи у сфері інформаційних технологій та інтелектуальної власності міністерства юстиції України*. <https://intellect.org.ua/activity/expert-activity/lingvistychna-ekspertyza-movlennya/>

5. Термін *Експертне дослідження*// <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/58256>

6. Термін *Експертний висновок*// <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/8207>

7. Термін *Експертні дослідження*// <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/8214>

8. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень//
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#n17>

9. Шевченко Л. І. Сизонов Д. Ю. Критерії диференціації усного та писемного тексту в лінгвоекспертизі. *Актуальні питання української лінгвістики: теорія і практика*. Вип. XLII. 2021.

10. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: Наказ Міністерства юстиції України 08.10.1998 № 53/5 Оновлення 13.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>

11. Радецька В. (2017). Сучасні напрями розвитку лінгвістичної експертизи усного мовлення. *Актуальні питання кримінального процесу, криміналістики та судової експертизи*. Київ : Нац. акад. внутр. справ. Ч. 1. 396 с

12. Черненко Г. А. Сфери застосування лінгвістичної експертизи. 2013. [Електронний ресурс]. URL: philology.knu.ua/php/37/2/chern.pdf

13. Широков В. А. Сидоренко О. О. Наукові засади лінгвістичної експертизи політичних та правових документів. *Мовознавство*. 2005. № 2. С. 18–31.

14. Філіппова Н. М. Лінгвістична експертиза як прикладна лінгвістична задача. *Гуманітарний вісник. НУК*. Миколаїв : НУК, 2013. Вип. 6. С. 121–124.

Словники

1. *Великий тлумачний словник української мови* / Укл. і головний редактор Т.В.Бусел. Київ-Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005.

	<p>2. <i>Словник базових понять лінгвістичної експертизи соціальних мереж</i>. [в:] <i>Компанцева Л. Ф.</i> Лінгвістична експертиза соціальних мереж: підручник. К., 2018. https://academy.ssu.gov.ua/uploads/p_157_69768187.pdf</p> <p>3. <i>Юрислінгвістика: словник термінів і понять</i>/ Укл. Л. і Шевченко, Д. В. Дергача. Д.Ю. Сизонов, І. В. Шматко/ За ред докт. філол. наук., проф. Л. І. Шевченко. К., 2015.</p> <p>Інтернет-ресурси</p> <p>1. Словники України онлайн [Електронний ресурс]. URL: http://lcorp.ulif.org.ua/dictua</p> <p>2. Горох: онлайн-бібліотека. URL: https://goroh.pp.ua/</p> <p>3. Словник української мови: в 20 томах. [Електронний ресурс]. URL: https://sum20ua.com/Entry/index?wordid=1&page=0</p>
Тривалість курсу	Один семестр (2-й)
Обсяг курсу	Загальний обсяг – 120 годин, зокрема 48 годин аудиторних, з них - 16 годин лекційних, 32 практичних, 72 години самостійної роботи. 4 кредити ЄКТС.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде знати й розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - нормативні положення, які регламентують використання мови в різних дискурсивних сферах, -типологію завдань, які має вирішувати лінгвістична експертиза при аналізі вербальних дій у контексті нормативних приписів. <p>-уміти</p> <ul style="list-style-type: none"> - володіти методикою дискурсивного аналізу, - досліджувати мовні об'єкти як цілеспрямовані вербальні дії, - використовувати теоретичні знання з лінгвістики для вирішення прикладних завдань, які стоять перед лінгвістичною експертизою, - знаходити й розбудовувати лінгвістичну аргументацію для обґрунтування положень висновку лінгвістичної експертизи. <p><u>Загальні компетентності:</u></p> <p>ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p><u>Фахові компетентності:</u></p> <p>ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.</p> <p>ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.</p> <p>ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.</p> <p>ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації «Прикладна лінгвістика» для вирішення професійних завдань.</p> <p>ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p> <p>ФК 11. Здатність оцінювати мовні явища з позиції мовного законодавства.</p> <p>ФК 12. Здатність здійснювати базову лінгвістичну експертизу текстів різних типів і жанрів.</p>

	<p><u>Програмні результати навчання:</u></p> <p>ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p> <p>ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p>ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.</p> <p>ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <p>ПРН 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.</p> <p>ПРН 20. Оцінювати мовні явища з позиції мовного законодавства.</p> <p>ПРН 21. Застосовувати на практиці основні принципи організації лінгвоекспертної діяльності у межах лінгвістичної експертизи продуктів (текстів).</p>
Ключові слова	Лінгвістична експертиза, семантико-текстуальна експертиза, прагмалінгвістика, комунікативна лінгвістика, вербальна поведінка, мова ворожнечі, ілюкція.
Формат курсу	Очний
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Іспит
Пререквізити	«Правничо-прикладні засади лінгвістичної експертизи писемного та усного мовлення», «Теоретичне і прикладне мовознавство».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Викладач використовує методи: пояснювально-ілюстративний, частково-пошуковий, дослідницький, аналіз історій і ситуацій, моделювання професійної діяльності, компетентнісний та ін.</p> <p>Під час практичних занять студенти вдосконалюють навички дискурс-аналізу, семантичного аналізу, описового методу та ін.</p> <p>У процесі викладання дисципліни передбачено активне використання сучасних інформаційних технологій:</p> <ul style="list-style-type: none"> - робота з <i>онлайн-корпусами української мови</i> для дослідження семантичних і прагматичних характеристик тексту (MOVA.info – http://www.mova.info/ , Генеральний регіонально анотований корпус української мови (ГРАК) – https://uacorpus.org). - використання <i>інтерактивних дошок та навчальних платформ</i> (Whiteboard Zoom, Mentimeter, Google Classroom) для візуалізації матеріалу, встановлення зворотного зв'язку та організації групової роботи студентів; - застосування онлайн-сервісів для спільної роботи з текстами (Google Docs), що забезпечує групову роботу студентів над експертними завданнями; - використання мовної моделі ChatGPT (OpenAI), зокрема для підрахунку частотності слів, виявлення ключових лексичних одиниць та аналізу структури тексту.

<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Проектор, екран, ноутбук, доступ до інтернету, цифрова дошка для відеоконференцій (Whiteboard, Jamboard).</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються так: - <u>робота на практичних заняттях</u> – 32 бали (16 занять, максимально по 2 бали за кожне заняття). 2 бали – студент повною мірою володіє навчальним матеріалом, самостійно та аргументовано його викладає під час усних відповідей та виконання письмових практичних завдань, послідовно наводить правильні приклади; 1,5 бали – студент володіє навчальним матеріалом на достатньому рівні, розуміє і викладає його основний зміст під час усних відповідей та виконання письмових практичних завдань, однак недостатньо впевнено аргументує, допускає окремі несуттєві неточності та незначні помилки; 1 бал – студент засвоїв навчальний матеріал фрагментарно, поверхово, не може аргументувати та навести власний ілюстративний матеріал під час усних відповідей та виконання письмових практичних завдань, допускає суттєві неточності та помилки; 0 балів – студент не володіє навчальним матеріалом, не може викласти зміст питань теми під час усних відповідей; не виконав письмові практичні завдання; - <u>підсумкові опитування за двома модулями</u> – 10 балів (максимально по 5 балів за усні відповіді за модуль I і II); - <u>самостійна робота (опрацювання наукової літератури)</u> – максимально 8 балів; - <u>іспит</u> – 50 балів (з них максимально 30 балів за три усні відповіді (10 балів за відповідь на одне питання) і максимально 20 балів за аналіз двох прикладів). 9-10 балів – відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, правильно, обґрунтовано, логічно, які містять аналіз і систематизацію, аргументовані висновки; 7-8 балів – відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу; виявлено знання і розуміння основних положень навчальної дисципліни; 5-6 балів – відповіді, в яких основні положення навчального матеріалу відтворено на рівні заучування без достатнього його розуміння; 3-4 бали – погане володіння навчальним матеріалом, лише часткові відповіді на питання; відсутність чіткого і логічного формулювання основних понять; 1-2 бали – студент не засвоїв навчальний матеріал, має віддалене уявлення про те, що його запитують; 0 балів – студент не відповів на запитання. Підсумкова максимальна кількість - 100 балів.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані на поточному оцінюванні, самостійній роботі та бали за опитування на модулі та на іспиті. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях і активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом або іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Підсумковий бал може бути скоригований на підставі результатів неформальної та інформальної освітньої діяльності студента (участь у вебінарах, тренінгах, конференціях, онлайн-курсах, зокрема на інтерактивних платформах (Дія. Цифрова освіта, Prometheus, EdEra, Освітній Хаб, ВУМ (Відкритий Університет Майдану), COURSERA та ін.) за умови наявності підтверджувального документа.</p>

	<p>Письмові роботи: студенти виконують письмові роботи до кожного практичного заняття (вирішення кейсу щодо аналізу текстів на виявлення ознак вербальних правопорушень).</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що письмові роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідуватимуть лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, визначених для виконання видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p>
<p>Питання до іспиту</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Мовне довілля і юридичні регулятори вербальної поведінки. • Особливості лінгвістичної аргументації. • Вербальні дії в термінах і поняттях права. Неправомірні вербальні дії. • Вербальне некримінальне правопорушення і вербальний злочин. • Вербальна агресія як деструктивна форма вербальної поведінки. • Прагматична структура повідомлення й іллокутивні маркери вербальної агресії. • Фактологічна й оцінна інформація про особу. Розмежування денотативних і аксіологічних сегментів змісту повідомлення у лінгвістичній експертизі. Проблема формальних індикаторів оцінності. Лінгвістичне підґрунтя альтернативних інтерпретацій тексту. • Теорія мовленнєвих актів як інтелектуальний інструмент у лінгвістичній експертизі про вчинення протиправних вербальних дій. • Лінгвопрагматична структура вербальних дій «погроза», «шантаж», «вимагання» та їхні обов'язкові прагмасемантичні складники. • Комунікативні передумови вчинення вербальних дій «погроза», «шантаж», «вимагання». • Розпалювання ворожнечі за національною, етнічною, расовою, релігійною, гендерною чи іншою соціальною ознакою. Лінгвопрагматична структура вербальних дій та комунікативні передумови їхнього вчинення. • Поняття політичного нарративу. Пропаганда як спосіб організації дискурсу і як цілеспрямована вербальна дія. • Пропаганда війни. Публічні заклики до агресивної війни або до розв'язування воєнного конфлікту. • Вербальні злочини проти основ національної безпеки. • Пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів. • Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників • Дискурсивні характеристики мовного об'єкта. Презумпція осмисленого конструювання повідомлення й презумпція його адекватного сприйняття з урахуванням дискурсивної специфіки. • Пропаганда як частина політичного нарративу, як цілеспрямована вербальна дія і як спосіб організації дискурсу.

	<ul style="list-style-type: none"> • Аксіологічні текстові маркери як індикатори пропаганди, визнання правомірним, виправдовування, глорифікації. • Лінгвопрагматична структура вербальних дій «виправдовування збройної агресії Російської Федерації проти України», «визнання правомірною збройної агресії Російської Федерації проти України», «заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України». • Процедура лінгвістичної експертизи у справах про заклики до протиправних дій.
--	---

Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.
-------------------	--

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год.	Термін виконання
МОДУЛЬ І. Змістовий модуль 1. Семантико-текстуальна експертиза в системі дослідження вербальних правопорушень					
1 т. 2 год.	<p>Тема 1. Семантико-текстуальне дослідження мовлення в справах про вчинення вербальних правопорушень.</p> <p>1. Мовне довілля і юридичні регулятори вербальної поведінки. 2. Вербальні дії в термінах і поняттях права. Неправомірні вербальні дії. 3. Вербальне некримінальне правопорушення і вербальний злочин. 4. Поняття семантико-текстуальної експертизи. 5. Методика семантико-текстуального дослідження.</p>	Лекція	<p><i>Ажнюк, Л.</i> (2017). Лінгвістична параметризація мовного злочину. Мова і суспільство. Львів, 2017. № 8. С. 32–45.</p> <p><i>Ажнюк, Л. В.</i> (2016). Типологія об'єктів лінгвістичної експертизи і методика їх дослідження. <i>Мовознавство</i>. № 3. С. 3–18.</p> <p><i>Гарбера І.В.</i> (2020). Основи лінгвістичної експертизи тексту: Навчально-методичний посібник. Вінниця, 2020. С.10–20.</p> <p><i>Лінгвістична експертиза</i> : підручник (2021) / Л. І. Шевченко, Д. Ю. Сизонов ; за ред. Л. І. Шевченко. Київ : ВПЦ "Київський університет". С.152–154.</p>	<p>Опрацювання поданої літератури, конспекту лекції.</p> <p>Зробити повідомлення про нові дослідження судових лінгвістичних експертиз:</p> <p>Судова експертиза: перспективи розвитку та окремі вектори змін : V Всеукраїнський форум судових експертів (м. Львів, 6 червня 2025 р.). Одеса : Видавництво «Юридика», 2025. 572 с.</p> <p>3 год.</p>	1 т.
1 т. 2 год.	<p>Тема 1. Семантико-текстуальна експертиза у визначенні вербальних правопорушень</p> <p>1. Лінгвістична експертиза у справах про вчинення неправомірних вербальних дій: конфлікт інтерпретацій усного або писемного тексту. 2. Типологія вербальних правопорушень. Мовне довілля і юридичні регулятори вербальної поведінки. Вербальні дії в термінах і поняттях права. Вербальне некримінальне правопорушення і вербальний злочин як цілеспрямовані вербальні дії.</p>	Практичне заняття	<p><i>Чайка Л. В.</i> (2018). До типології вербальних конфліктів. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2018 № 37 том 2. С.159–162.</p> <p><i>Гарбера І.В.</i> (2020). Основи лінгвістичної експертизи тексту: Навчально-методичний посібник. Вінниця, 2020. С.10–20.</p>	Порівняльний аналіз текстів експертних висновків у справах про документальні спори й про вчинення неправомірних вербальних дій.	1 т.

	<p>3. Завдання лінгвістичної експертизи у справах про вчинення неправомірних вербальних дій: встановити прагматичний зміст вчиненої вербальної дії; співвіднести прагматичний зміст вчиненої вербальної дії з прагматичною матрицею — з диспозицією юридичної норми.</p> <p>4. Відмінність експертизи в справах про документальні спори й експертизи в справах про вчинення неправомірних вербальних дій.</p> <p>5. Дослідницькі механізми лінгвістичної експертизи.</p>		<p><i>Лінгвістична експертиза</i> : підручник (2021) / Л. І. Шевченко, Д. Ю. Сизонов ; за ред. Л. І. Шевченко. Київ : ВПЦ "Київський університет", С.152–154.</p> <p><i>Ажнюк Л.</i> (2016). Лінгвістична експертиза в справах про документальні спори. Магістеріум. Вип. 62. С. 3-9</p>	3 год.	
2 т. 2 год.	<p>Тема 2. Семантико-текстуальна експертиза в справах про спростування недостовірної інформації про особу; у справах про захист честі, гідності й ділової репутації</p> <p>1. Вербальна агресія як деструктивна форма вербальної поведінки. Прагматична структура повідомлення й іллокутивні маркери вербальної агресії.</p> <p>2. Юридичні регулятори вербальної поведінки.</p> <p>3. Поширення інформації. Недостовірні інформація про особу. Негативна інформація про особу. Правда інформація про особу. Фактологічна й оцінна інформація про особу.</p> <p>4. Розмежування денотативних і аксіологічних сегментів змісту повідомлення у лінгвістичній експертизі. Проблема формальних індикаторів оцінності.</p>	Лекція	<p><i>Гарбера І.В.</i> (2020). Основи лінгвістичної експертизи тексту: Навчально-методичний посібник. Вінниця, 2020. С.81–83.</p> <p><i>Лінгвістична експертиза</i> : підручник (2021) / Л. І. Шевченко, Д. Ю. Сизонов ; за ред. Л. І. Шевченко. Київ : ВПЦ "Київський університет". С.100–104.</p> <p><i>Радецька В.</i> (2017). Сучасні напрями розвитку лінгвістичної експертизи усного мовлення. Актуальні питання кримінального процесу, криміналістики та судової експертизи. Київ : Нац. акад. внутр. справ. Ч. 1. 396 с</p>	Опрацювання тексту лекції та матеріалу на визначених сторінках у поданій літературі. 3 год.	2 т.
3 т. 2 год.	<p>Тема 2.1. Семантико-текстуальна експертиза в справах про спростування недостовірної інформації про особу.</p> <p>1. Дискурсивні характеристики мовного об'єкта і його лінгвальна визначеність.</p>	Практичне заняття	<p><i>Кондратенко Н. В.</i> Фактичне твердження та оцінне судження: розмежування в семантико-текстуальній лінгвістичній експертизі. <i>Прикладна лінгвістика на Півдні України: здобутки і перспективи</i>: кол. монографія.</p>	Проведення аналізу текстів на встановлення наявності лінгвоконфліктогенів.	3 т.

	<p>2. Базові методологічні презумпції. Презумпція осмисленого конструювання тексту й презумпція його адекватного сприйняття з урахуванням дискурсивної специфіки.</p> <p>3. Референція негативної інформації. Пряма й опосередкована ідентифікація особи. Ідентифікація через приналежність до групи осіб.</p> <p>4. Спектр завдань ЛЕ у справах про спростування недостовірної інформації про особу.</p> <p>4. Формулювання питань на експертизу в межах лінгвістичної компетенції.</p>		<p>Одеса; Вінниця: ТВОРИ. 2022. С. 106–113. https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d48fc174-65e3-40e0-ae53-971a9f4bcb4d/content</p> <p><i>Гарбера І.В.</i> (2020). Основи лінгвістичної експертизи тексту: Навчально-методичний посібник. Вінниця, 2020. С.51–52.</p>	<p>Розгляд кейсів лінгвістичного аналізу в справах про репутаційні спори.</p> <p>4 год.</p>	
3 т. 2 год.	<p>Тема 2.2. Експертиза у справах про захист честі, гідності й ділової репутації</p> <p>1. Спектр завдань ЛЕ у справах про захист честі, гідності й ділової репутації особи.</p> <p>2. Формулювання питань на експертизу в межах справ про захист репутації.</p> <p>3. Лінгвістичне підґрунтя альтернативних інтерпретацій тексту.</p> <p>4. Моделі лінгвістичної аргументації.</p> <p>5. Розмежування оцінної й фактологічної інформації про особу.</p> <p>6. Робота з конфліктними текстами</p>	Практичне заняття	<p><i>Кондратенко Н. В.</i> Фактичне твердження та оцінне судження: розмежування в семантико-текстуальній лінгвістичній експертизі. <i>Прикладна лінгвістика на Півдні України: здобутки і перспективи</i>: кол. монографія. Одеса; Вінниця: ТВОРИ. 2022. С. 106–113. https://dspace.onu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d48fc174-65e3-40e0-ae53-971a9f4bcb4d/content</p> <p><i>Гарбера І.В.</i> (2020). Основи лінгвістичної експертизи тексту: Навчально-методичний посібник. Вінниця, 2020. С.81–83.</p> <p><i>Лінгвістична експертиза</i> : підручник (2021) / Л. І. Шевченко, Д. Ю. Сизонов ; за ред. Л. І. Шевченко. Київ : ВПЦ "Київський університет". С.100–104.</p>	<p>Розгляд кейсів лінгвістичного аналізу в справах про репутаційні спори.</p> <p>3 год.</p>	3 т.
4 т. 2 год.	<p>Тема 3. Семантико-текстуальна експертиза у справах про введення в оману.</p> <p>1. Рекламний текст як об'єкт семантико-текстуальної лінгвістичної експертизи. Уведення в оману, образа почуттів громадян.</p>	Лекція	<p><i>Гарбера І.В.</i> (2020). Основи лінгвістичної експертизи тексту: Навчально-методичний посібник. Вінниця, 2020. С.85–86.</p> <p><i>Лінгвістична експертиза</i> : підручник (2021) / Л. І. Шевченко, Д. Ю. Сизонов ;</p>	<p>Опрацювання тексту лекції та матеріалу на визначених сторінках у поданій літературі.</p>	4 т.

	<p>2. Текст на етикетці товару та інша інформація про товари і послуги як об'єкт семантико-текстуальної лінгвістичної експертизи.</p> <p>3. Уведення в оману шляхом надання неправдивої або неповної інформації про товари і послуги.</p> <p>4. Семантико-текстуальна експертиза у справах про захист інтелектуальної власності.</p>		<p>за ред. Л. І. Шевченко. Київ : ВПЦ "Київський університет". С.105–108.</p> <p><i>Киричук Л. М. (2012). Маніпулятивний потенціал імпліцитної оцінки в рекламі. Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Серія : Філологічна. Вип. 26. С. 126–127.</i></p>	3 год.	
5 т. 2 год.	<p>Тема 3. Семантико-текстуальна експертиза у справах про введення в оману.</p> <p>1. Юридичні регулятори у сфері інформації про товари і послуги. Дискурсивні характеристики мовного об'єкта, його лінгвальна визначеність і базові методологічні презумпції. Презумпція осмисленого конструювання тексту й презумпція його адекватного сприйняття з урахуванням дискурсивної специфіки. Уведення в оману споживачів товарів і послуг як осмислена вербальна дія.</p> <p>2. Спектр завдань ЛЕ тексту, у якому представлено інформацію про товари та послуги. Формулювання питань на експертизу в межах лінгвістичної компетенції. Лінгвістичне підґрунтя альтернативних інтерпретацій тексту. Моделі лінгвістичної аргументації.</p> <p>3. Юридичні регулятори рекламного дискурсу. Лінгвальна визначеність рекламного тексту і базові методологічні презумпції. Дискурсивні характеристики мовного об'єкта. Презумпція осмисленого конструювання тексту й презумпція його адекватного сприйняття з урахуванням дискурсивної специфіки. Уведення в оману споживачів реклами як осмислена вербальна дія.</p>	Практичне заняття	<p><i>Гарбера І.В. (2020). Основи лінгвістичної експертизи тексту: Навчально-методичний посібник. Вінниця, 2020. С.85–86; 87–88.</i></p> <p><i>Лінгвістична експертиза : підручник (2021) / Л. І. Шевченко, Д. Ю. Сизонов ; за ред. Л. І. Шевченко. Київ : ВПЦ "Київський університет". С.105–108; 109–114; 129–133.</i></p> <p><i>Котлубаєва К.С. (2022). Способи введення в оману суду або іншого уповноваженого органу. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. № 69. С.402–407.</i></p> <p><i>Котлубаєва К.С. (2018). Завідомо неправдивий висновок експерта: способи вчинення. Актуальні питання судової експертизи та криміналістики : зб. матеріалів міжнародної науково-практичної конференції, присвяч. 95-річчю створення Харківського НДІ суд. експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса (Харків, 10–11 жовтня 2018 р.). Харків: Право. С.113–114.</i></p> <p><i>Киричук Л. М. (2012). Маніпулятивний потенціал імпліцитної оцінки в рекламі.</i></p>	<p>Моделювання тексту висновку в межах справи щодо введення в оману.</p> <p>3 год.</p>	5 т.

		<p>Вербальна агресія в рекламі. Епатаж чи образа почуттів споживачів реклами?</p> <p>4. Спектр завдань ЛЕ рекламного тексту. Формулювання питань на експертизу в межах лінгвістичної компетенції.</p> <p>5. Комерційні (фірмові) найменування (брендові назви), торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення як мовні об'єкти, захищені правом інтелектуальної власності. Юридичні регулятори у сфері захисту мовних об'єктів права інтелектуальної власності.</p> <p>6. Моделі лінгвістичної аргументації при відповіді на питання про те, чи схожі комерційні найменування до ступеня сплутування.</p>		<p><i>Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]</i>. Серія : Філологічна. Вип. 26. С. 126–127.</p>		
5 т. 2 год.	<p>Тема 4. Семантико-текстуальна експертиза у справах про погрози, шантаж, вимагання.</p> <p>1. Теорія мовленнєвих актів як інтелектуальний інструмент у лінгвістичній експертизі про вчинення протиправних вербальних дій.</p> <p>2. Лінгвопрагматична структура вербальних дій «погроза», «шантаж», «вимагання» та їхні обов'язкові прагмасемантичні складники.</p> <p>2. Комунікативні передумови вчинення вербальних дій «погроза», «шантаж», «вимагання».</p>	Лекція	<p><i>Гарбера І.В.</i> (2020). Основи лінгвістичної експертизи тексту: Навчально-методичний посібник. Вінниця, 2020. С.84–85; 87–88.</p> <p><i>Лінгвістична експертиза : підручник</i> (2021) / Л. І. Шевченко, Д. Ю. Сизонов ; за ред. Л. І. Шевченко. Київ : ВПЦ "Київський університет". С.105–108; 109–114; 129–133.</p>	Опрацювання тексту лекції та матеріалу на визначених сторінках у поданій літературі.	5 т.	
6 т. 2 год.	<p>Тема 4. Семантико-текстуальна експертиза у справах про погрози, шантаж, вимагання.</p> <p>1. Юридичні регулятори і дискурсивні характеристики мовного об'єкта. Презумпція осмисленого конструювання повідомлення й презумпція його адекватного сприйняття з урахуванням дискурсивної специфіки. «Погроза», «шантаж», «вимагання» як цілеспрямовані вербальні дії.</p>	Практичне заняття	<p><i>Доценко О. Л.</i> (2008). Ілокутивні характеристики мовлення учасників судового процесу (на матеріалі мовлення суддів). Система і структура східнослов'янських мов. Київ : Знання України, С.141–151.</p> <p><i>Кондратенко Н. В.</i> (2017). Лінгвістична експертиза текстів політичної тематики: загальні принципи та прийоми. Актуальні</p>	Моделювання тексту висновку в межах справ про вимагання, погрози, шантаж.	6 т.	

		<p>2. Застосування положень теорії мовленнєвих активів у лінгвістичній експертизі в справах про вчинення протиправних вербальних дій. Моделювання лінгвопрагматичної структури вербальної дії. Обов'язкові прагмасемантичні складники та необхідні комунікативні передумови вербальної дії.</p> <p>3. Експліцитні та імпліцитні прагмасемантичні складники вербальної дії «погроза». Реконструкція імпліцитних складників вербальної дії в лінгвістичній експертизі. Реалістичність погрози.</p> <p>4. Процедура лінгвістичної експертизи у справах про погрози, шантаж, вимагання. Моделі лінгвістичної аргументації.</p>		проблеми філології та перекладознавства. Вип. 12. С. 115–119.		
7 т. 2 год.	<p>Тема 5. Лінгвістична експертиза у справах про корупційні вербальні злочини.</p> <p>1. Пропозиція неправомірної винагороди. Лінгвопрагматична структура вербальної дії та комунікативні передумови її вчинення.</p> <p>2. Обіцянка неправомірної винагороди. Лінгвопрагматична структура вербальної дії та комунікативні передумови її вчинення.</p> <p>3. Вимагання неправомірної винагороди. Лінгвопрагматична структура вербальної дії та комунікативні передумови її вчинення.</p> <p>4. Згода на отримання неправомірної винагороди. Лінгвопрагматична структура вербальної дії та комунікативні передумови її вчинення.</p>	Лекція	<p><i>Бацевич Ф. С.</i> (2011). Вступ до лінгвістичної прагматики. Київ: Академія. С.85–96.</p> <p><i>Доценко О. Л.</i> (2021). Лінгвістичні експертизи у судових справах про неправомірну вигоду (досвід комунікативно-прагматичного дослідження). <i>Актуальні питання гуманітарних наук</i>. 2021. Вип. 45, том 1. С. 132–137. https://doi.org/10.24919/2308-4863/45-1-21</p>	Опрацювання тексту лекції та матеріалу на визначених сторінках у поданій літературі.	7 т.	
7 т. 2 год.	<p>Тема 5. Лінгвістична експертиза у справах про корупційні вербальні злочини.</p> <p>1. Об'єкт дослідження – матеріали аудіо- та відео контролю особи (матеріали негласного прослуховування). Дискурсивні характеристики і</p>	Практичне заняття	<i>Доценко О. Л.</i> (2021). Лінгвістичні експертизи у судових справах про неправомірну вигоду (досвід комунікативно-прагматичного дослідження). <i>Актуальні питання гуманітарних наук</i> . 2021. Вип. 45, том 1.	Моделювання тексту висновку в межах справ про неправомірну вигоду.	7 т.	

		<p>мовного об'єкта. Презумпція осмисленого конструювання повідомлення й презумпція його адекватного сприйняття з урахуванням дискурсивної специфіки і комунікативного контексту. «Пропозиція НВ», «обіцянка НВ», «вимагання НВ», «згода на отримання НВ» як цілеспрямовані вербальні дії.</p> <p>2. Лінгвістичне діагностування вербальної дії за матеріалами негласного прослуховування. Теорія мовленнєвих актів як інтелектуальний інструмент. Експліцитні та імпліцитні прагмасемантичні складники вербальних дій «пропозиція НВ», «обіцянка НВ», «вимагання НВ», «згода на отримання НВ». Реконструкція імпліцитних складників вербальної дії в лінгвістичній експертизі.</p> <p>3. Процедура лінгвістичної експертизи у справах про корупційні вербальні злочини. Моделі лінгвістичної аргументації.</p> <p>4. Самостійна робота з текстами.</p>		<p>С. 132–137. https://doi.org/10.24919/2308-4863/45-1-21</p> <p><i>Третьяков Д. А.</i> (2018). Проблемні питання розмежування понять «вимагання неправомірної вигоди» та «прохання її надати». Юридичний бюлетень. Випуск 7. Ч. 2. С. 323–329. URL: http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2018/7_2018/part_2/47.pdf</p>	4 год.	
8 т. 2 год.		<p>Тема 6. Вербальні злочини на ґрунті ворожнечі (ненависті).</p> <p>1. Мова ворожнечі і політкоректність як цілеспрямовані вербальні дії і як спосіб організації дискурсу.</p> <p>2. Юридичні регулятори вербальної поведінки.</p> <p>3. Розпалювання ворожнечі за національною, етнічною, расовою, релігійною, гендерною чи іншою соціальною ознакою. Лінгвопрагматична структура вербальних дій та комунікативні передумови їхнього вчинення.</p>	Лекція	<p><i>Кирилюк О. Л.</i> (2023). Дискурс інформаційної війни: лінгвокогнітивний та психолінгвістичний аспекти: дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук. Кропивницький – Дрогобич. С.198–261. https://science.dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F-%D0%9A%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%D1%8E%D0%BA-%D0%9E-1.pdf</p> <p><i>Доценко О.</i> (2011). Імпліцитні смисли в комунікативно-прагматичній структурі судового дискурсу. <i>Studia Methodologica</i>. Вип. 31. С. 62–67.</p>	Опрацювання тексту лекції та матеріалу на визначених сторінках у поданій літературі. 3 год.	8 т.

				<i>Ажнюк Л. (2024). Мова ворожнечі й політкоректність у сучасній суспільно-політичній комунікації. Мовознавство. Вип. 2. С.9–23.</i>		
9 т. 2 год.	<p>Тема 6. Вербальні злочини на ґрунті ворожнечі (ненависті).</p> <p>1. Злочини на ґрунті ворожнечі. Дискурсивні характеристики мовного об'єкта. Презумпція осмисленого конструювання повідомлення й презумпція його адекватного сприйняття з урахуванням дискурсивної специфіки і комунікативного контексту.</p> <p>2. Аксіологічні текстові маркери як індикатори «розпалювання ворожнечі». Розбудова аксіологічної опозиції «свій-чужий». Лінгвопрагматична структура вербальної дії «розпалювання ворожнечі». Обов'язкові прагмасемантичні складники вербальної дії «розпалювання ворожнечі» та її комунікативні передумови.</p> <p>3. Імплицитні елементи прагматичного змісту вербальної дії «розпалювання ворожнечі». Реконструкція імплицитних складників вербальної дії.</p> <p>4. Процедура лінгвістичної експертизи у справах про вербальні злочини на ґрунті ненависті. Обґрунтування цілеспрямованості вербальної дії «Розпалювання ворожнечі». Моделі лінгвістичної аргументації.</p> <p>5. Самостійна робота з текстами.</p>	Практичне заняття	<p><i>Ажнюк Л. (2019). Мова ворожнечі як об'єкт юридичної лінгвістики. Українська мова і європейський лінгвокультурний контекст. К.: Вид. дім Д. Бураго. С. 304–317.</i></p> <p><i>Ажнюк Л. (2018). Розпалювання міжетнічної ворожнечі: лінгвістичне діагностування делікту. <i>Ucrainica VIII. Současná ukrajinistika. Problémy jazyka, literatury a kultury</i>, IX. Olomoucké symposium ukrajinistu stredni a vychodni Evropy. Olomouc. p. 8–13.</i></p> <p><i>Кирилюк О. Л. (2023). Дискурс інформаційної війни: лінгвокогнітивний та психолінгвістичний аспекти: дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук. Кропивницький – Дрогобич. С.198–261. https://science.dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F-%D0%9A%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%D1%8E%D0%BA-%D0%9E-1.pdf</i></p>	Проведення аналізу текстів на встановлення наявності лінгвоконфліктогенів в межах опозиції «свій-чужий».	9 т.	
<p>МОДУЛЬ 2</p> <p>Змістовий модуль 2. Дослідження вербальних злочинів проти основ національної безпеки</p>						

9 т. 2 год.	<p>Тема 7. Експертиза у справах про вербальні правопорушення, пов'язані із національної безпекою.</p> <p>1. Публічні заклики до насильницької зміни чи повалення конституційного ладу; до захоплення державної влади як цілеспрямовані вербальні дії.</p> <p>2. Публічні заклики до зміни меж території або державного кордону України як цілеспрямовані вербальні дії</p> <p>3. Інші вербальні дії, спрямовані на захоплення державної влади, на зміну меж території або державного кордону України.</p>	Лекція	<p><i>Ажнюк, Л.</i> (2017). Лінгвістична параметризація мовного злочину. <i>Мова і суспільство</i>. Львів. № 8. С. 32–45.</p> <p><i>Ажнюк Л.</i> (2018). Заклик до протиправних дій: лінгвістична діагностика делікту. <i>Science Review. Open Access Peer-Reviewed Journal</i>, 1(8), January. Vol. 6. Warsaw, Poland. P. 40–47.</p> <p><i>Ковкіна Є, Свиридова Л., Дідушок Н.</i> (2020). Семантико-текстуальні дослідження закликів. <i>Теорія та практика судової експертизи і криміналістики</i>. Том 22. № 2. https://doi.org/10.32353/khrife.2.2020.22</p>	Опрацювання тексту лекції та матеріалу на визначених сторінках у поданій літературі.	9 т.
10 – 11 т. 4 год.	<p>Тема 7.1. Дослідження закликів до насильницької зміни чи повалення конституційного ладу</p> <p>1. Юридичні регулятори вербальної поведінки і дискурсивні характеристики мовного об'єкта в контексті специфіки досліджуваних закликів.</p> <p>2. Поняття «заклику». Лінгвопрагматична структура вербальної дії «заклик» та її обов'язкові прагмасемантичні складники. Комунікативні передумови «заклику».</p> <p>3. Презумпція осмисленого конструювання повідомлення й презумпція його адекватного сприйняття з урахуванням дискурсивної специфіки.</p> <p>4. Послідовність процедур дискурсивного аналізу (належність тексту до певного дискурсу; визначення мовця й адресата суб'єктами комунікації; окреслення досяжного «ідеалу»; вказівка на певні дії; спонування адресата до певних дій тощо).</p>	Практичне заняття	<p><i>Ажнюк, Л.</i> (2017). Лінгвістична параметризація мовного злочину. <i>Мова і суспільство</i>. Львів. № 8. С. 32–45.</p> <p><i>Ковкіна Є, Свиридова Л., Дідушок Н.</i> (2020). Семантико-текстуальні дослідження закликів. <i>Теорія та практика судової експертизи і криміналістики</i>. Том 22. № 2. https://doi.org/10.32353/khrife.2.2020.22</p> <p><i>Гарбера І.В.</i> (2020). Основи лінгвістичної експертизи тексту: Навчально-методичний посібник. Вінниця, 2020. С.83–84.</p>	Опрацювати текст: <i>Кирилюк О. Л.</i> (2023). Вживання слів, сполук, фраз з іллокуцією заклику. [в:] Дискурс інформаційної війни: лінгвокогнітивний та психолінгвістичний аспекти: дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук. Кропивницький – Дрогобич. С.81–83. https://science.dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8E-%D0%9A%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%D1%8E%D0%BA-%D0%9E.-1.pdf	10–11 т.

					4 год.	
11-12 т. 4 год.	<p>Тема 7.2. Теорія мовленнєвих актів як інтелектуальний інструмент у лінгвістичній експертизі про заклики до протиправних дій.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мовленнєвий акт і його структура. 2. Класифікація МА. Перформативні МА. 3. Непрямі МА. Складні МА. 4. Аксіологічні текстові маркери як індикатори заклику до протиправних дій. 5. Експліцитні та імпліцитні прагмасемантичні складники вербальної дії «заклик». Реконструкція імпліцитних складників заклику в лінгвістичній експертизі. 6. Тексти-заклики: гасло, звернення, відозва. Зміст заклику та його прагмасемантичне співвіднесення з диспозицією юридичної норми. 7. Іллокутивний зміст заклику. 8. Процедура лінгвістичної експертизи у справах про заклики до протиправних дій. 9. Моделі лінгвістичної аргументації 	Практичне заняття	<p><i>Бацевич Ф. С.</i> (2004). Основи комунікативної лінгвістики. К.: Академія, С.186–205.</p> <p><i>Шепетяк О.</i> (2008). Теорія мовленнєвих актів. <i>Вісник факультету романо-германської філології</i>. Вип. 3. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2008. С. 93–105. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/3318/1/Shepetyak_teorija%20movl%20activ_2008.pdf</p> <p><i>Аполонова Л. А.</i> (2018). До проблеми дослідження перлокуції в прагмалінгвістиці. <i>Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка</i>. Серія «Філологічні науки», вип. 164, Кропивницький: «КОД». С. 414–419.</p> <p><i>Аполонова Л. А.</i> (2021). Іллокутивні засоби оптимізації директивних мовленнєвих актів. <i>Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції</i> (Одеса, 29–30 січня 2021). Одеса. С. 85–88.</p>	<p>Моделювання тексту висновку про встановлення наявності закликів до насильницької зміни чи повалення конституційного ладу.</p> <p>4 год.</p>	11-12 т.	
13 т. 2 год.	<p>Тема 8. Вербальні злочини в межах російсько-української війни</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття політичного наративу. 2. Пропаганда як спосіб організації дискурсу і як цілеспрямована вербальна дія. 3. Пропаганда війни. Публічні заклики до агресивної війни або до розв'язування воєнного конфлікту. 4. Пропаганда комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів. 	Лекція	<p><i>Кирилюк О. Л.</i> (2022). Виправдовування та заперечення як мовний злочин: дослідження дискурсу збройної агресії РФ проти України. <i>Сектор безпеки України: актуальні питання науки та практики</i>: зб. наук. статей, тез доповідей та повідомлень за матеріалами Х Міжнародної науково-практичної конференції (19–20 травня 2022 року, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків). Серія «Сектор безпеки України». 2022. №40. С. 34–39.</p>	<p>Опрацювання тексту лекції та матеріалу на визначених сторінках у поданій літературі.</p> <p>3 год.</p>	13 т.	

		<p>5. Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України, глорифікація її учасників</p> <p>6. Засудження та заборона пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії</p>		<p><i>Закон України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії»</i>. 2023. № 3005-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3005-IX#Text</p>		
13 т. 2 год.	<p>Тема 8.1. Лінгвістичне дослідження в межах визначення пропаганди війни</p> <p>1. Поняття пропаганди як вербальної дії.</p> <p>2. Застосування теорії мовленнєвих актів в контексті дослідження закликів до агресивної війни або до розв'язання конфлікту.</p> <p>3. Розгляд кейсів дослідження закликів до розв'язання воєнного конфлікту.</p>	Практичне заняття	<p><i>Кирилюк О. Л.</i> Дискурс інформаційної війни: лінгвокогнітивний та психолінгвістичний аспекти: дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук. Дрогобич, 2023. 483 с. https://science.dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/1%4D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%43%D1%86%D1%96%D1%8F-%4D0%9A%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%D1%8E%D0%BA-%D0%9E-1.pdf</p> <p><i>Мінченко О. В.</i> Юридико-лінгвістична інтерпретація правових текстів: загальнотеоретичний аспект. Держава та регіони. Серія: Право, 2018 р., № 3 (61). С. 22–27.</p>	<p>Моделювання тексту висновку про встановлення наявності закликів до розв'язання воєнного конфлікту.</p> <p>4 год.</p>	13 т.	
14 т. 2 год.	<p>Тема 8.2. Визначення ознак пропаганди комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів.</p> <p>1. Термінологічний апарат дослідження: <i>пропаганда</i> комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів; <i>заперечення</i> й <i>виправдання</i> злочинного характеру тоталітарних режимів.</p> <p>2. Особливості лінгвістичної аргументації в межах визначеного напрямку дослідження.</p> <p>3. Розгляд кейсів дослідження щодо встановлення ознак пропаганди комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів.</p>	Практичне заняття	<p><i>Закон України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки»</i>. Відомості Верховної Ради. 2015. № 26. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/317-19#Text</p> <p><i>Лабя С. В.</i> (2024). Кримінальна відповідальність за пропаганду комуністичного та нацистського (націонал-соціалістичного) тоталітарних режимів: монографія. Львів: Растр-7, 2024. 194 с. https://dSPACE.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/5670/1/laba_1.pdf</p>	<p>Моделювання тексту висновку в межах справ про встановлення ознак пропаганди комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів; заперечення й виправдання злочинного характеру тоталітарних режимів.</p> <p>4 год.</p>	14 т.	
15 т. 4 год.	<p>Тема 8.3. Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України</p>	Практичне заняття	<p><i>Олейніков, Д.О., Сердечна, А.Ю.</i> (2022). Науково-практичний аналіз термінів, використаних в диспозиції ст. 436-2 КК України. <i>Науковий вісник Ужгородського національного університету</i>. Серія:</p>	<p>Моделювання тексту висновку в межах справ про виправдовування, визнання правомірною,</p>	15 т.	

		<p>1. Термінологічний апарат дослідження: виправдовування, заперечення, правомірність.</p> <p>2. Особливості лінгвістичної аргументації в межах визначеного напрямку дослідження.</p> <p>3. Розгляд кейсів дослідження щодо встановлення ознак виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України.</p>		<p>Право. Том 2. № 74. С.110–118. URL: http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/273505/268882</p> <p><i>Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення кримінальної відповідальності за виготовлення та поширення забороненої інформаційної продукції: Закон України від 03.03.2022 № 2110-IX.</i> URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2110-20#Text</p>	<p>заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України.</p> <p>4 год.</p>	
16 т. 2 год.	<p>Тема 8.4. Глорифікація осіб, які здійснювали збройну агресію Російської Федерації проти України, розпочату у 2014 році.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття глорифікації. 2. Лінгвопрагматична структура вербальної дій «глорифікація». 3. Особливості лінгвістичної аргументації в межах визначеного напрямку дослідження. 4. Розгляд кейсів дослідження щодо встановлення ознак глорифікації осіб, які здійснювали збройну агресію Російської Федерації проти України, розпочату у 2014 році. 	<p>Практичне заняття</p>	<p><i>Сидоренко О., Бондаренко О., Сипченко І. (2022). Лінгвістична інтерпретація юридичної термінології в семантико-текстуальних дослідженнях. Філологічні трактати.</i> Том 14. № 2. С.105–115. https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2022.14</p>	<p>Моделювання тексту висновку з метою визначення ознак глорифікації осіб, які здійснювали збройну агресію Російської Федерації проти України, розпочату у 2014 році.</p> <p>4 год.</p>	16 т.	